

แนวทางการบริหารจัดการการเรียนรู้โดยใช้เครือข่ายความร่วมมือ
ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสำหรับโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

**The Learning Management Guidelines Using a Corporative Network
for Educational Quality Development of Schools Under Bangkok Metropolitan Administration**

ฉัตรวัฒน์ ไกลภัย¹ สิทธิพร ประวัตรุ่งเรือง² และ ขวัญหญิง ศรีประเสริฐภาพ³

¹ นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ, neungti1@gmail.com

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ร่องอริการบดิอาวุโส มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ, sitiporn@northbkk.ac.th

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, khwanying@g.swu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางการดำเนินการบริหารจัดการการเรียนรู้โดยใช้เครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสำหรับโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 9 คน และผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน รวมทั้งสิ้น 12 คน โดยใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview)

ผลการวิจัย พบว่า สภาพการบริหารจัดการการเรียนรู้ในโรงเรียน มีดังนี้ 1) จัดการเรียนรู้ที่หลากหลายโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2) ผลิตและใช้สื่อ นวัตกรรมและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย 3) วัดและประเมินผลตามสภาพจริง และ 4) ออกแบบและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ด้านปัญหา อุปสรรค ที่พบเกิดจากเขตพื้นที่รับผิดชอบทับซ้อนของเครือข่าย ขาดการเห็นความสำคัญของเครือข่าย ครูไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลง ขาดการสร้างความน่าเชื่อถือ การแทรกแซงของเครือข่ายทางการเมือง (แอบแฝง) การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสสายพันธุ์ใหม่ (COVID-19) การใช้เครือข่ายอย่างจำกัด ขาดการประชาสัมพันธ์ ภาระงานของสถานศึกษามีมาก ขาดการกำกับดูแลและติดตาม ขาดการจัดทำทะเบียนเครือข่าย และ ขาดความต่อเนื่องในการใช้เครือข่าย ด้านแนวทางการใช้เครือข่ายความร่วมมือในการบริหารจัดการการเรียนรู้ มี 6 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การศึกษาปัญหา ความต้องการจำเป็น 2) การร่วมวางแผนและสร้างข้อตกลง 3) การบริหารจัดการและการดำเนินการ 4) การขยายเครือข่าย 5) การรักษาสัมพันธภาพและให้ความสำคัญ และ 6) การนิเทศติดตามและประเมินผล ด้านการบริหารจัดการการเรียนรู้โดยใช้เครือข่ายความร่วมมือให้เกิดความยั่งยืน มีดังนี้ 1) การกำหนดนโยบายโดยจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาระยะยาว 2) การสร้างวัฒนธรรมองค์กร 3) การมีส่วนร่วม ร่วมมือ ร่วมใจและเป็นกัลยาณมิตร 4) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีภาวะผู้นำ 5) การสร้างความตระหนักในการใช้เครือข่ายและการสร้างกลุ่มเครือข่าย 6) การประชาสัมพันธ์ผลการใช้เครือข่าย 7) ผู้มีส่วนร่วมในความร่วมมือจะต้องได้รับผลประโยชน์ทั้งสองฝ่าย และ 8) การกำกับ ติดตาม สนับสนุน ส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ: คำสำคัญ การบริหารจัดการการเรียนรู้, เครือข่ายความร่วมมือ

ABSTRACT

This research aims to study the condition, problems, and guidelines on learning management by using corporative network for development of educational management quality of schools under Bangkok Metropolitan Administration. The key informants consisted of 12 persons: 9 administrators and 3 experts, obtained by using Purposive Sampling. Research tool was Semi-Structured Interview.

The results revealed that learning management condition in schools was as follows: 1) providing various styles of learning management by emphasizing on child-centered learning; 2) producing and using various kinds of media, innovations, and learning sources; 3) measuring and evaluating results based on actual condition; and 4) designing and establishing learning management plan. Problems and obstacles were caused by overlapped responsible areas of the network, lack of realization on importance of network, teachers' rejection on changes, the lack of reliability building, (hidden) intervention of political network, COVID-19 pandemic, limited use of network, lack of public relation, workload of schools, lack of supervision and observation, lack of network registration, and lack of network's continuous use. The guidelines for using corporative network for learning management consisted of 6 procedures as follows: 1) studying on problems and needs; 2) planning and making agreement; 3) managing and performing operations; 4) expanding network; 5) maintaining relationship and emphasis; and 6) orientation, monitoring, and assessment. Learning management based on corporative network for sustainability was as follows: 1) Establishing policy by establishing long-term development of educational quality plan; 2) building organizational culture; 3) participating and being good friends; 4) leadership of school administrators; 5) building realization on the use of network and building network group; 6) publicizing the results of the use of network; 7) persons participating in cooperation must gain interest for both parties; and 8) continuous supervision, monitoring, support, and promotion.

Keywords: Learning Management, Corporative Network

1. บทนำ

การศึกษาเป็นพื้นฐานในการสนับสนุนการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติทุกด้านที่กำหนดไว้ประสบความสำเร็จ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ ด้านความเท่าเทียมและความเสมอภาคของสังคม ด้านขีดความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาเศรษฐกิจ และการเตรียมพลเมืองเพื่อเรียนรู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้จัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 เป็นแผนระยะยาว 20 ปี กำหนดวิสัยทัศน์ จุดมุ่งหมาย เป้าหมาย ตัวชี้วัด และยุทธศาสตร์ของแผนการศึกษาแห่งชาติไว้ดังนี้ “คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21” ยึดหลักการ เป้าหมาย และแนวคิดต่อไปนี้ 1) หลักการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน (Education for All) เพื่อให้แต่ละบุคคลได้พัฒนาตามความพร้อมและความสามารถให้บรรลุขีดสูงสุด มีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการดำรงชีวิต 2) หลักการจัดการศึกษาเพื่อความเท่าเทียมและทั่วถึง (Inclusive Education) เป็นการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย ไม่ว่าจะ

จะเป็นผู้เรียนกลุ่มปกติ กลุ่มด้อยโอกาสที่มีความยากลำบากและขาดโอกาสเนื่องด้วยสภาวะทางเศรษฐกิจและภูมิสังคม 3) หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยยึดหลักความพอประมาณ มีการตัดสินใจที่มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว และ 4) หลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคม (All for Education) การจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพให้กับประชาชนทุกคน ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของสังคมทุกภาคส่วน สนับสนุนการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นในการจัดการศึกษา โดยบุคคล กลุ่มบุคคล หรือองค์กรต่าง ๆ จะได้รับการส่งเสริมให้เข้าร่วมจัดการศึกษา เสนอแนะ กำกับติดตาม และสนับสนุนการจัดการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ ตามความพร้อมเพื่อประโยชน์ของสังคมโดยรวม (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, น. 75-78) โดยการศึกษาในศตวรรษที่ 21 เป็นการศึกษาที่เน้นคนมีปัญญาเพราะปัญญาของคนจะช่วยในการพัฒนาชาติ โดยการศึกษาในยุคนี้ควรใช้รูปแบบการเรียนรู้เน้นการศึกษาผ่านปวงชน เป็นการศึกษาที่เน้นวิธีการเรียนรู้ แบบร่วมมือและรวมพลัง การเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนสร้างความรู้เอง โรงเรียนต้องจัดการศึกษาอย่างมีมาตรฐาน ทักษะการคิดเพื่อสร้างความรู้ ค้นหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ มีความคิดอย่างมีวิจารณญาณในการเลือก และตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ อย่างถูกต้องและเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม (พิมพ์นธ์ เชชะคุปต์, 2558, น. 43)

กรุงเทพมหานคร เป็นองค์กรท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ มีระเบียบการปกครองตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติการบริหารราชการกรุงเทพมหานคร โดยมีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นผู้กำหนดนโยบายในการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการจัดการศึกษา มีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พัฒนาเด็กในพื้นที่กรุงเทพมหานครเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ ทั้งองค์ความรู้ มีคุณธรรมและมีทักษะในการดำรงชีวิต จากรายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ปีการศึกษา 2562 มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินการบริหารและจัดการของสถานศึกษาที่ครอบคลุมด้านวิชาการ ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา ด้านข้อมูลสารสนเทศ และด้านสภาพแวดล้อม โดยเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจด้านคุณภาพการศึกษา พบว่า การใช้เครือข่ายความร่วมมือของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้เกิดความเข้มแข็ง ขาดการมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษา ขาดระบบการติดตามผลการพัฒนาของผู้เรียนทำให้ไม่มีความอย่างต่อเนื่อง ที่จะส่งผลต่อการพัฒนาการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ (สำนักงานยุทธศาสตร์การศึกษา สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร, 2563, น. 4-10) และสอดคล้องกับ บุญเพิ่ม สอนภักดี, ฉลอง ชาตรุประชีวิน และสุกัญญา แซ่มซ้อย (2559, น. 99-113) ที่พัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาล พบว่า การจัดการศึกษาที่นำไปสู่การแก้ไขปัญหาและการตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น สามารถขับเคลื่อนการพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้าต่อไปได้ อาศัยการบริหารที่มีผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของโรงเรียนเป็นหลัก ซึ่งได้แก่ ผู้เรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ครูและบุคลากรทางการศึกษา ตลอดจนชุมชน มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหลักสำคัญในการสร้างเครือข่ายการทำงาน จัดการศึกษากับหน่วยงานภายในและหน่วยงานภายนอก ทำให้มีการช่วยเหลือแลกเปลี่ยนเรียนรู้อันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาได้สอดคล้องกับเป้าหมายยิ่งขึ้น

จากความสำคัญของเครือข่ายความร่วมมือในการจัดการศึกษา และนโยบายในการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานครที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยแนวทางการดำเนินการบริหารจัดการการเรียนรู้

โดยใช้เครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสำหรับ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งผลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้จะใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้เครือข่ายความร่วมมือ สำหรับสถานศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางการดำเนินการบริหารจัดการการเรียนรู้โดยใช้เครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสำหรับ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

3. การดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางการดำเนินการบริหารจัดการการเรียนรู้โดยใช้เครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสำหรับ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

ผู้ให้ข้อมูลหลัก

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ ที่ดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2563 ที่เปิดสอนระดับชั้นอนุบาล 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แยกตามขนาดของโรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนขนาดเล็ก (มีจำนวนนักเรียน 1-400 คน) จำนวน 3 คน โรงเรียนขนาดกลาง (มีจำนวนนักเรียน 401-800 คน) จำนวน 3 คน และโรงเรียนขนาดใหญ่ (มีจำนวนนักเรียน มากกว่า 800 คน ขึ้นไป) จำนวน 3 คน รวม 9 คน จากโรงเรียนที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินำพื้นฐาน (O-NET) ผ่านทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และผู้เชี่ยวชาญ ที่เคยดำรงตำแหน่งผู้บริหารหรือที่ปรึกษาองค์กรด้านการศึกษา ที่มีความรู้ ความสามารถและ/หรือมีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการจัดการเรียนรู้/เครือข่ายความร่วมมือ ไม่น้อยกว่า 10 ปี การศึกษาระดับปริญญาเอก มีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์ หรือวิทยฐานะเชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 12 คน โดยใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) จำนวน 4 ข้อ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แล้วนำแบบสัมภาษณ์ดังกล่าวส่งให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา พบว่ามีค่าเท่ากับ 1.00 และตรวจสอบความตรงตามโครงสร้าง โดยวิธีตัดสินโดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ข้อคำถามทั้ง 4 ข้อ วัดได้ตรงกับลักษณะที่มุ่งวัดได้ดี สามารถใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึกได้ ซึ่งข้อคำถามกึ่งโครงสร้าง จำนวน 4 ข้อ ได้แก่

1. การดำเนินการบริหารจัดการการเรียนรู้ในโรงเรียน มีดำเนินการอย่างไรบ้าง
2. ปัญหา อุปสรรคที่พบในการดำเนินการบริหารจัดการการเรียนรู้โดยใช้เครือข่ายความร่วมมือ มีอะไรบ้าง
3. ท่านมีแนวทางการใช้เครือข่ายความร่วมมือในการบริหารจัดการการเรียนรู้ อย่างไรบ้าง
4. ถ้าจะบริหารจัดการการเรียนรู้โดยใช้เครือข่ายความร่วมมือ เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาที่ยั่งยืน ท่านมีความคิดเห็นและแนวทางอย่างไร

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยวิธีการสัมภาษณ์ด้วยตนเองและการสัมภาษณ์ออนไลน์ โดยได้ขออนุญาตจกบัณฑิตวิทยาลัยทุกคำพูด และมีการบันทึกเสียงตลอดการสัมภาษณ์

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ประมวลความคิดเห็นจากการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) ที่สอบถามสภาพ ปัญหาและแนวทางการดำเนินการบริหารจัดการการเรียนรู้โดยใช้เครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสำหรับโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร และลงสรุป

4. ผลการวิจัย

จากผลการศึกษาเอกสารและผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 12 คน ในประเด็นเกี่ยวกับสภาพ ปัญหาและแนวทางการดำเนินการบริหารจัดการการเรียนรู้โดยใช้เครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสำหรับโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยจึงนำเสนอผลการวิจัยใน 4 ประเด็น โดยสรุปได้มีดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ในประเด็นเกี่ยวกับสภาพ ปัญหาและแนวทางการดำเนินการบริหารจัดการการเรียนรู้โดยใช้เครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสำหรับโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

ประเด็นคำถาม	สรุปผล
1. การดำเนินการบริหารจัดการ การเรียนรู้ในโรงเรียน มีดำเนินการอย่างไรบ้าง	<p>สภาพการบริหารจัดการการเรียนรู้ในโรงเรียน โดยสรุปดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> ส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเน้นให้ครูเปลี่ยนบทบาทจากผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ การสร้างสรรค์และสร้างองค์ความรู้โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายเหมาะสมกับธรรมชาติของผู้เรียน ให้สอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคลโดยให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามความสามารถ ส่งเสริมการทำงานเป็นทีมและสร้างความรับผิดชอบต่อกลุ่มร่วมกัน ส่งเสริม สนับสนุนการผลิตและใช้สื่อ นวัตกรรมและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยเน้นให้ครูมีการผลิตสื่อและเลือกใช้สื่อที่มีความหลากหลาย สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ของแต่ละสาระการเรียนรู้ และตามศักยภาพของผู้เรียน โดยการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดทำ ในการใช้และพัฒนาสื่อขึ้นใช้เอง รวมทั้งจัดสภาพแวดล้อมบรรยากาศการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการใช้สื่อ ส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง โดยเน้นให้ครูมีการตรวจสอบคุณภาพผู้เรียนเพื่อนำข้อมูลมาวางแผนเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้

เพื่อพัฒนาและปรับปรุงข้อบกพร่องด้านการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียน โดยวิเคราะห์

ประเด็นคำถาม	สรุปผล
	<p>กระบวนการประเมินผล เลือกใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และประเมินตามสภาพจริง ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เพื่อให้ได้ข้อมูลมาใช้ในการวางแผนเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถและประสิทธิภาพ</p> <p>4. เน้นให้ครูออกแบบและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ โดยการส่งเสริมให้ครูจัดทำหรือสร้างเครื่องมือ/เอกสารอย่างเป็นระบบ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนตามที่กำหนดไว้ในสาระการเรียนรู้ของแต่ละกลุ่ม ทำให้ผู้สอนมีแนวทางในการสอน ได้ทราบว่าสอนอะไร สอนอย่างไร จัดกระบวนการเรียนรู้อย่างไร สอนโดยใช้สื่อการเรียนรู้อะไร และสอนแล้วบรรลุผลตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้หรือไม่ การวัดผลประเมินผลอย่างไร โดยดำเนินการ ดังนี้ 1) วิเคราะห์มาตรฐานและตัวชี้วัด 2) วิเคราะห์คำอธิบายรายวิชารายปีหรือรายภาค และหน่วยการเรียนรู้ 3) กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยให้ครอบคลุมพฤติกรรมทั้งด้านความรู้ ทักษะ/กระบวนการ และเจตคติ 4) วิเคราะห์สาระการเรียนรู้แกนกลาง โดยเลือกและขยายสาระที่เรียนรู้ให้สอดคล้องกับผู้เรียน ชุมชนและบริบทของสถานศึกษา 5) วิเคราะห์กระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยเลือกรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 6) วิเคราะห์สื่อและแหล่งเรียนรู้ โดยคัดเลือกสื่อและแหล่งเรียนรู้ ทั้งในและนอกห้องเรียนให้เหมาะสม สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ และ 7) วิเคราะห์กระบวนการวัดและประเมินผล โดยเลือกใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และประเมินตามสภาพจริง ด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยเน้นให้ครูผู้สอนวิเคราะห์ให้ครบทุกขั้นตอน จึงจะส่งผลให้การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้มีประสิทธิภาพได้ดียิ่งขึ้น</p>
<p>2. ปัญหา อุปสรรคที่พบในการดำเนินการบริหารจัดการการเรียนรู้โดยใช้เครือข่ายความร่วมมือ มีอะไรบ้าง</p>	<p>ปัญหา อุปสรรคที่พบในการดำเนินการบริหารจัดการการเรียนรู้โดยใช้เครือข่ายความร่วมมือ มีดังนี้ เขตพื้นที่รับผิดชอบทับซ้อนของเครือข่าย ขาดการเห็นความสำคัญของเครือข่าย ครูไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลง ขาดการสร้างศรัทธา นำเชื่อถือ การแทรกแซงของเครือข่ายทางการเมือง (แอบแฝง) การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสสายพันธุ์ใหม่ (COVID-19) การใช้เครือข่ายอย่างจำกัด ขาดการประชาสัมพันธ์ ภาระงานของสถานศึกษามีมาก ขาดการกำกับดูแลและติดตาม</p>

มาตรการจัดทำทะเบียนเครือข่าย และขาดความต่อเนื่องในการใช้เครือข่าย

ประเด็นคำถาม	สรุปผล
3. ท่านมีแนวทางการใช้เครือข่ายความร่วมมือในการบริหารจัดการการเรียนรู้อย่างไรบ้าง	แนวทางการใช้เครือข่ายความร่วมมือในการบริหารจัดการการเรียนรู้อาจมีขั้นตอน ดังนี้ 1) การศึกษาปัญหา ความต้องการและความจำเป็นในการใช้เครือข่ายความร่วมมือ 2) การร่วมวางแผนและสร้างข้อตกลงในการใช้เครือข่าย 3) การบริหารจัดการและการดำเนินการใช้เครือข่ายภายใต้ความร่วมมือ 4) การขยายเครือข่ายความร่วมมือ โดยการประชาสัมพันธ์ การสื่อสารสร้างความสัมพันธ์ 5) การรักษาสัมพันธภาพและให้ความสำคัญกับเครือข่ายความร่วมมือ โดยการสร้างโอกาส ความเสมอภาค การให้เกียรติเครือข่าย การสร้างกัลยาณมิตร และ 6) การนิเทศติดตามและประเมินผลการใช้เครือข่าย
4. ถ้าจะบริหารจัดการการเรียนรู้อย่างไร	แนวทางการบริหารจัดการการเรียนรู้อาจใช้เครือข่ายความร่วมมือเพื่อให้เกิดความยั่งยืน ได้แก่ ควรกำหนดนโยบายโดยจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาระยะยาว การสร้างวัฒนธรรมองค์กร การมีส่วนร่วม ร่วมมือ ร่วมใจและเป็นกัลยาณมิตร ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีภาวะผู้นำ การสร้างความตระหนักในการใช้เครือข่าย การสร้างกลุ่มเครือข่าย การประชาสัมพันธ์ผลการใช้เครือข่าย การสร้างความรู้ความเข้าใจ ผู้มีส่วนร่วมในความร่วมมือจะต้องได้รับผลประโยชน์ทั้งสองฝ่าย และการกำกับ ติดตาม สนับสนุน ส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง

5. การอภิปรายผล

จากผลการศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางการดำเนินการบริหารจัดการการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพร่วมกันในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสำหรับโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยขอเสนอประเด็นในการอภิปรายผล ได้ว่า

5.1 จากการศึกษาสภาพการบริหารจัดการการเรียนรู้อในโรงเรียน พบว่า ผู้เชี่ยวชาญดำเนินการสนับสนุน ส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

1. จัดการเรียนรู้อที่หลากหลายโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดำเนินการสนับสนุน ส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพโดยเปลี่ยนบทบาทจากผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้อ การสร้างสรรค์และสร้างองค์ความรู้โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายเหมาะสมกับธรรมชาติของผู้เรียน ให้สอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคลโดยให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามความสามารถ ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม และสร้างความรับผิดชอบต่อกัน สอดคล้องกับ ซาร์เวเดรา (Saavedra, 2012, pp. 9-12) ที่ศึกษาทักษะการเรียนรู้อในศตวรรษที่ 21 ผลการศึกษาทักษะที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 พบว่า การเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ ต้องเป็นการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับตัวผู้เรียน ครูผู้สอนต้องตั้งหัวข้อที่มีความเกี่ยวข้องกับสถานที่สำคัญที่สะท้อนถึงตัวผู้เรียนและครู และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กัทธวรรณ นิลแก้ววารวิชัย (2559, น. 128)

เรื่อง รูปแบบการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ควรพัฒนาต้นแบบการจัดการเรียนการสอนที่เสริมสร้างองค์ความรู้และทักษะที่สำคัญ สำหรับผู้เรียน พัฒนารูปแบบเทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และจัดทำวิจัยรูปแบบเพื่อเสริมสร้างวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียนให้สอดคล้องตามความแตกต่างระหว่างบุคคล

2. ผลิตและใช้สื่อ นวัตกรรมและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ดำเนินการสนับสนุน ส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยเน้นให้ครูมีการผลิตสื่อและเลือกใช้สื่อที่มีความหลากหลายสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ของแต่ละสาระการเรียนรู้ และตามศักยภาพของผู้เรียน โดยการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดทำ การใช้และพัฒนาสื่อขึ้น ใช้งาน รวมทั้งจัดสภาพแวดล้อมบรรยากาศการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการใช้สื่อ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ภัทรวรรณ นิลแก้วบรรวิษย์ (2559, น. 128-129) เรื่อง รูปแบบการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ประกอบด้วย 1) พัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา 2) พัฒนาสื่อต้นแบบเพื่อสนับสนุนช่วยเหลือตามความต้องการของสถานศึกษา 3) พัฒนาคู่มือผู้บริหารให้มีความรู้ความสามารถในการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี 4) ส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (EDLTV) 5) นิเทศ ติดตามประเมินผลการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา 6) ประสานความร่วมมือในการส่งเสริมการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา 7) วิจัยพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษา 8) เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา 9) จัดทำสารสนเทศเกี่ยวกับสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา และ 10) จัดทำรายงานการนิเทศ ติดตามประเมินผลการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

3. วัดและประเมินผลตามสภาพจริง ดำเนินการสนับสนุน ส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยเน้นให้ครูมีการตรวจสอบคุณภาพผู้เรียน เพื่อนำข้อมูลมาวางแผนเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาและปรับปรุงข้อบกพร่องด้านการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ภัทรวรรณ นิลแก้วบรรวิษย์ (2559, น. 128) เรื่อง รูปแบบการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า การพัฒนาการวัดและประเมินผลการศึกษา 1) กำหนดแนวทางพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลในชั้นเรียนและสถานศึกษา 2) ส่งเสริมและพัฒนาเทคนิคการวัดและประเมินผลที่หลากหลายและสอดคล้องกับ กลุ่มสาระการเรียนรู้ 3) มีเครื่องมือวัดและประเมินผลที่หลากหลายและเหมาะสม 4) ประเมินคุณภาพการศึกษาระดับเขตพื้นที่การศึกษา (LAS) 5) ประเมินคุณภาพทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) 6) ประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน (NT) 7) ติดตาม ตรวจสอบ การวัดและประเมินผล การศึกษา 8) รายงานผลการวัดและประเมินผลการศึกษา และ 9) ส่งเสริมให้สถานศึกษานำข้อมูล ผลการประเมินการเรียนรู้ทุกระดับมาใช้ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนของครูและการเรียนรู้ของผู้เรียน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุกัญญา นามบรรจง (2559, น. 142-148) ที่พัฒนารูปแบบการจัดการกระบวนการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะในศตวรรษที่ 21 ผ่านกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า การวัดและประเมินผล เป็นการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยใช้แนวทางและวิธีการประเมินผลตามสภาพจริง ที่สอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน

4. ออกแบบและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ดำเนินการสนับสนุน ส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการวิเคราะห์มาตรฐานและตัวชี้วัด วิเคราะห์คำอธิบายรายวิชารายปีหรือรายภาค และหน่วยการเรียนรู้ กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ วิเคราะห์สาระการเรียนรู้แกนกลาง วิเคราะห์กระบวนการจัดการเรียนรู้ วิเคราะห์สื่อและแหล่งเรียนรู้ และวิเคราะห์กระบวนการวัดและประเมินผล และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ภัทรวรรณ นิลแก้วบวรวิชัย (2559, น. 128) เรื่อง รูปแบบการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ประกอบด้วย 1) ส่งเสริมให้สถานศึกษามีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และ 2) ส่งเสริมให้สถานศึกษามีแผนการจัดการเรียนรู้ที่สนองความถนัดของผู้เรียน และสอดคล้องกับ สุกัลยณีย์ ทองจีน (2560 : 228) ที่สรุปแนวคิดเกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้ ว่าเป็นการเตรียมการสอนอย่างเป็นลายลักษณ์อักษรไว้ล่วงหน้าเพื่อเป็นแนวทางการสอนสำหรับครู จะช่วยให้การเรียนการสอนบรรลุจุดประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ข้อมูลที่ผู้สอนต้องเตรียมในแผนการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ 1) การกำหนดจุดประสงค์ 2) การคัดเลือกเนื้อหา 3) การกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน 4) การเลือกสื่อการเรียนการสอน และ 5) การวัดผลประเมินผล ผู้สอนควรได้จัดเตรียมข้อมูลเหล่านี้ อย่างสอดคล้องต่อเนื่องกัน เพื่อประโยชน์ในการนำไปปฏิบัติจริง

5.2 จากการศึกษาปัญหา อุปสรรคที่พบในการดำเนินการบริหารจัดการการเรียนรู้โดยใช้เครือข่ายความร่วมมือ พบปัญหา อุปสรรค ดังนี้ 1) เกิดจากเขตพื้นที่รับผิดชอบทับซ้อนของเครือข่าย 2) ขาดการเห็นความสำคัญของเครือข่าย 3) ครูไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลง 4) ขาดการสร้างควมน่าเชื่อถือ 5) การแทรกแซงของเครือข่ายทางการเมือง (แอบแฝง) 6) การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสสายพันธุ์ใหม่ (COVID-19) 7) การใช้เครือข่ายอย่างจำกัด 8) ขาดการประชาสัมพันธ์ 9) ภาระงานของสถานศึกษามีมาก 10) ขาดการกำกับดูแลและติดตาม 11) ขาดการจัดทำทะเบียนเครือข่าย และ 12) ขาดความต่อเนื่องในการใช้เครือข่าย สอดคล้องกับผลการวิจัยของ บุญเพิ่ม สอนภักดี, ฉลอง ชาครุประชีวิน และสุกัญญา แซ่มซ้อย (2559, น. 101) ที่พัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาล พบว่า ปัญหาที่พบในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประเทศไทยมีค่อนข้างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขาดความร่วมมือในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของภาคส่วนต่างๆ และสอดคล้องกับ ชลธิชา การถาง และมะลิวัลย์ น้อยบัวทิพย์ (2561, น. 83-94) ที่ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการสร้างความร่วมมือของกลุ่มงานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 พบว่า สภาพของความร่วมมือของกลุ่มงานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 โดยเรียงลำดับจากสภาพปัญหา ระดับมากไปหาระดับน้อย ได้ดังนี้ การกำหนดวิสัยทัศน์ร่วม การกำหนดข้อปฏิบัติในการประชุม การพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ความร่วมมือ การสร้างข้อตกลงร่วมกันเกี่ยวกับการตัดสินใจ การระบุนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การสนองเหตุผลและความต้องการในการมีส่วนร่วม และการสร้างพันธสัญญาสู่เป้าหมายร่วมกัน ทั้งนี้เนื่องจากขาดความรู้ความเข้าใจในการแบ่งบทบาทหน้าที่ระหว่างหน่วยงานส่วนกลาง เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษายังไม่ชัดเจน บุคลากรยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎระเบียบและแนวปฏิบัติ การออกกฎหมายที่เกี่ยวข้องทำให้การบริหารบุคคล และงบประมาณขาดแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องและชัดเจน การบรรจุแต่งตั้งทำให้ภาระงานของบุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่มีมากกว่าปกติ

5.3 จากการศึกษาแนวทางการใช้เครือข่ายความร่วมมือในการบริหารจัดการการเรียนรู้ พบว่ามี 6 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การศึกษาปัญหา ความต้องการและความจำเป็นในการใช้เครือข่ายความร่วมมือ 2) การร่วมวางแผนและสร้าง

ข้อตกลงในการใช้เครือข่าย 3) การบริหารจัดการและการดำเนินการใช้เครือข่ายภายใต้ความร่วมมือ 4) การขยายเครือข่ายความร่วมมือ โดยการประชาสัมพันธ์ การสื่อสารสร้างความสัมพันธ์ 5) การรักษาสัมพันธ์ภาพและให้ความสำคัญกับเครือข่ายความร่วมมือ โดยการสร้างโอกาส ความเสมอภาค การให้เกียรติเครือข่าย การสร้างกัลยาณมิตร และ 6) การนิเทศติดตามและประเมินผลการใช้เครือข่าย สอดคล้องกับ พิสิฐ เทพไกรวัล (2554, น. 164-179) ที่วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก พบว่า รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขึ้นตระหนักถึงความจำเป็นในการสร้างเครือข่าย 2) ขึ้นประสานหน่วยงานองค์กรเครือข่าย 3) ขึ้นสร้างพันธสัญญาร่วมกัน 4) ขึ้นบริหารจัดการเครือข่าย 5) ขึ้นพัฒนาความสัมพันธ์ และ 6) ขึ้นรักษาความสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกับ ภัทรวรรณ นิลแก้ววรวิษุทธิ์ (2559, น. 171-185) ที่วิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า รูปแบบการพัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน คือ 1) ขึ้นตระหนักถึงความจำเป็นในการสร้างเครือข่าย 2) ขึ้นประสานหน่วยงาน/องค์กรเครือข่าย 3) ขึ้นสร้างพันธสัญญาร่วมกัน 4) ขึ้นบริหารจัดการเครือข่าย 5) ขึ้นพัฒนาความสัมพันธ์ 6) ขึ้นรักษาความสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง

5.4 จากการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการการเรียนรู้โดยใช้เครือข่ายความร่วมมือเพื่อให้เกิดความยั่งยืน พบว่ามี 8 ประเด็น ดังนี้ 1) การกำหนดนโยบายโดยจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาระยะยาว 2) การสร้างวัฒนธรรมองค์กร 3) การมีส่วนร่วม ร่วมมือ ร่วมใจและเป็นกัลยาณมิตร 4) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีภาวะผู้นำ 5) การสร้างความตระหนักในการใช้เครือข่ายและการสร้างกลุ่มเครือข่าย 6) การประชาสัมพันธ์ผลการใช้เครือข่าย 7) ผู้มีส่วนร่วมในความร่วมมือจะต้องได้รับผลประโยชน์ทั้งสองฝ่าย และ 8) การกำกับ ติดตาม สนับสนุน ส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ ชังค์ และคณะ (Young, et al. 2003, pp. 146-158) ที่วิจัยเรื่อง ความยั่งยืนของการดำเนินความร่วมมือระหว่างองค์กร พบว่า สิ่งที่ทำให้การดำเนินความร่วมมือระหว่างองค์กรเกิดความยั่งยืน คือ ผู้มีส่วนร่วมในความร่วมมือจะต้องได้รับผลประโยชน์ทั้งสองฝ่ายทั้งผู้ที่คาดหวังและผู้รับผลประโยชน์ และสอดคล้องกับแคลแลน และแอสเวิร์ค (Callan; & Ashwork. 2004) ที่วิจัยเรื่อง ความร่วมมือและร่วมทำงานระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ พบว่า สิ่งที่สนับสนุนให้เกิดความร่วมมือที่มีประสิทธิผลของสถานประกอบการกับสถานศึกษา คือ 1) ความเต็มใจของทั้งสองฝ่ายที่จะร่วมมือกัน 2) มีเป้าหมายและจุดมุ่งหมายที่ตรงกัน รวมทั้งมีวิสัยทัศน์ร่วมของทั้งสถานศึกษาและสถานประกอบการ 3) ความเคารพและเชื่อใจกันและกัน 4) การติดต่อสื่อสารที่มีระหว่างกัน 5) ภาวะผู้นำทั้งสองฝ่ายที่สามารถหลอมรวมบูรณาการเอกลักษณ์ กลวิธี การปฏิบัติ ความสัมพันธ์ระหว่างกัน และนวัตกรรมของทั้งสองฝ่ายเข้าด้วยกัน 6) การยอมรับความแตกต่างของกันและกัน 7) การยืดหยุ่นด้วยเวลาและอื่น ๆ กับความเต็มใจที่จะลงทำ และสอดคล้องกับ นุชนาด สอนสง และสงวน อินทร์รักษ์ (2561, น. 115-132) ที่วิจัยเรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมของกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการมัธยมศึกษาจังหวัด พบว่า องค์ประกอบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการมัธยมศึกษาจังหวัด มี 8 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการกลุ่มเครือข่าย 2) บรรยากาศการมีส่วนร่วม 3) องค์กรเครือข่ายแบบมีส่วนร่วม 4) การมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) ภาวะผู้นำ 6) กิจกรรมที่ทำร่วมกัน 7) การติดต่อสื่อสาร 8) การใช้เทคโนโลยี

6. บทสรุปและข้อเสนอแนะ

สภาพ ปัญหาและแนวทางการดำเนินการบริหารจัดการการเรียนรู้โดยใช้เครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสำหรับโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร มีสภาพการบริหารจัดการการเรียนรู้ในโรงเรียน ดังนี้

- 1) จัดการเรียนรู้ที่หลากหลายโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 2) ผลผลิตและใช้สื่อ นวัตกรรมและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย
- 3) วัดและประเมินผลตามสภาพจริง
- 4) ออกแบบและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งปัญหา อุปสรรคในการดำเนินการบริหารจัดการการเรียนรู้โดยใช้เครือข่ายความร่วมมือ เกิดจากเขตพื้นที่รับผิดชอบทับซ้อนของเครือข่าย ขาดการเห็นความสำคัญของเครือข่าย ครูไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลง ขาดการสร้างความสำเร็จ การแทรกแซงของเครือข่ายทางการเมือง (แอบแฝง) การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสสายพันธุ์ใหม่ (COVID-19) การใช้เครือข่ายอย่างจำกัด ขาดการประชาสัมพันธ์ ภาระงานของสถานศึกษามีมาก ขาดการกำกับดูแลและติดตาม ขาดการจัดทำทะเบียนเครือข่าย และขาดความต่อเนื่องในการใช้เครือข่าย ดังนั้นแนวทางการใช้เครือข่ายความร่วมมือในการบริหารจัดการการเรียนรู้ มี 6 ขั้นตอน ดังนี้

- 1) การศึกษาปัญหา ความต้องการและความจำเป็นในการใช้เครือข่ายความร่วมมือ
- 2) การร่วมวางแผนและสร้างข้อตกลงในการใช้เครือข่าย
- 3) การบริหารจัดการและการดำเนินการใช้เครือข่ายภายใต้ความร่วมมือ
- 4) การขยายเครือข่ายความร่วมมือ โดยการประชาสัมพันธ์ การสื่อสารสร้างความสัมพันธ์
- 5) การรักษาสัมพันธภาพและให้ความสำคัญกับเครือข่ายความร่วมมือ โดยการสร้างโอกาส ความเสมอภาค การให้เกียรติเครือข่าย การสร้างกัลยาณมิตร และ
- 6) การนิเทศติดตามและประเมินผลการใช้เครือข่าย ซึ่งแนวทางการบริหารจัดการการเรียนรู้โดยใช้เครือข่ายความร่วมมือให้เกิดความยั่งยืน มีดังนี้

- 1) การกำหนดนโยบายโดยจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาระยะยาว
- 2) การสร้างวัฒนธรรมองค์กร
- 3) การมีส่วนร่วม ร่วมมือ ร่วมใจและเป็นกัลยาณมิตร
- 4) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีภาวะผู้นำ
- 5) การสร้างความตระหนักในการใช้เครือข่ายและการสร้างกลุ่มเครือข่าย
- 6) การประชาสัมพันธ์ผลการใช้เครือข่าย
- 7) ผู้มีส่วนร่วมในความร่วมมือจะต้องได้รับผลประโยชน์ทั้งสองฝ่าย และ
- 8) การกำกับ ติดตาม สนับสนุน ส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางการดำเนินการบริหารจัดการการเรียนรู้โดยใช้เครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูล หรือประยุกต์ใช้ในการพัฒนาระบบการจัดการศึกษาของสถานศึกษาโดยใช้เครือข่ายความร่วมมือในยุค New normal ให้เกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการสัมภาษณ์กับกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนต่างสังกัดที่อยู่ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร หรือหน่วยงานอื่น ๆ เพิ่มเติม เพื่อให้ได้แนวทางในการบริหารจัดการการเรียนรู้โดยใช้เครือข่ายความร่วมมือที่มีความหลากหลาย

เอกสารอ้างอิง

ชลธิชา การถาง และ มะลิวัลย์ น้อยบัวทิพย์. (2561). การพัฒนาแนวทางการสร้างความร่วมมือของกลุ่มงานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา เขต 26. *วารสารการบริหารและนิเทศการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 9(1), 83-94.

- นุชนาถ สอนสง และ สงวน อินทร์รักษ์. (2561). การบริหารแบบมีส่วนร่วมของกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการมัธยมศึกษา. *วารสารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสวนดุสิต*, 14(1), 115-132.
- บุญเพิ่ม สอนภักดี, ฉลอง ชาตรูประชีวิน และ สุกัญญา แซ่มซ้อย. (2559). รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาล. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 18(4), 99-113.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (2558). *การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิสิฐ เทพไกรวัล. (2554). *การพัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก* (วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น).
- ภัทรวรรณ นิลแก้ววรวิชญ์. (2559). *รูปแบบการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน* (วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา).
- ศุภลักษณ์ ทองจีน. (2560). *การออกแบบและการจัดการเรียนรู้*. อุดรธานี: ศูนย์การศึกษาบึงกาฬ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- สำนักงานศึกษา กรุงเทพมหานคร, สำนักงานยุทธศาสตร์การศึกษา. (2563). *แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2564 – 2569)*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. กรุงเทพฯ: บริษัท ฟริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สุกัญญา งามบรรจง. (2559). *การพัฒนารูปแบบการจัดการกระบวนการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะในศตวรรษที่ 21 ผ่านกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- Callan, V. & Ashworth, P. (2004). *Working Together: Industry and VET Provider Training Partnerships*. Retrieved on October 5, 2020, from <http://www.ncver.edu.au>.
- Saavedra, A. (2012). Nine Lessons on How to Teach 21st Century Skills and Knowledge. *Education Week*, 58(4), A-439.
- Young, E. T., et al. (2003). Multiple Pathways Are Co-regulated by the Protein Kinase Snf1 and the Transcription factors Adr1 and Cat8. *J Biol Chem*, 278(28), 146-158.